

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 40. Consortauit Angelus Saluatorem, sicut Ionathas Daudem, & impletur Moysi vaticinium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

viduabat inferiorum. processu suapte natura in
tantum cruciatus ille ut motum & sensum ab-
solutum à corpore Christi aut valde impeditet, sed
prestantia divina suppletum est per exteriore con-
fortationum ac si homo aliquis confortator emen-
ta quod sicut tentatus fuit à diabolo existerit pro-
ponendo omnia tentationes ad malum, ita confort-
ationem est ab Angelo exterius proponente omnia
consolatoria, que naturaliter sunt propostia con-
fortior vni ac corpore, ut sic quasi frantum ex
positiuer propostia, cruciatui propostionis appo-
siam si ab extra, ut sic inferior pars habuerit ca-
sam in confortationis quod sicut erat ab extra. Et
hoc maxime monstrat caritatem aut propostionem
humane nature in Christo.

§. 40. Confortat Angelus Saluatorem, sicut
Iona in Dauidem, & suppletur Moyse va-
luntium.

Hec amplius expono dum noto non esse
præter consuetudinem, imò familiaritate ve
minor maiorem confortet, seruus exci-
tet Dominum, mulier vitum consoletur, quo-
tidie contingit ut dum morbo laboras grauiori
familiaris tibi vel etiam famulus qui nec tanti
valer tantumque potest aut nouit, quantum tu,
rebus te demulceat soleturque suauioribus:
pariter si similito casu non parum affligaris, vxor
tua te solatur, excitetque pusillanimitem. Appo-
sitè profertur hic historia de Dauid. Cum
enim grauissimè doleret ob intentam sibi &
conuincet Saulis socii sui persecutionem, &
iam per auiam & desertam totus absorptus tristi-
tâ inopis animi vagaretur, accessit illum Prin-
ceps Ionathas & confortauit manus eius in Deo,
dicens: ne timeas, &c. Explicat Cascauus
philum hanc: & confortauit manus eius in Deo,
quasi Dauid multa proponeret de diuina protui-
dentia, quæ Deus de seipso disposuerat, & sicut
illum vixerat in Regem sic educeret pacem mul-
ta & incoluntate gaudentem. Extra controuer-
siam est plura de his nouisse Dauid quam Iona-
thas: Nihilominus hæc illo referente quæ
Dauid non ignorabat, illum excitauit pusilla-
nitem, delectum animauit & infirmum con-
fortauit. Hoc idem de Angelo mihi persua-
do.

Credit Gerson fuisse Gabrielem hic enim di-
citur festuando Deo, & ait, D. Gregorius .9. c.
hinc, si tus aliquid mala fortitudinis fieri occurrat, Ga-
briel dicit moti prouidetur, verbu apparuit ei, declarat
lumen .cap. de la Nuce, Tom. 11.

venisse in figura humana visibili pro ut diximus: I.
Opinatur D. Epiphanius visum fuisse ab Apo-
stolis, quod que accedens ad Christum coram sit Ange-
lillo in genua prostrauerit, eumque ut verum Chri-
stum primò adorauerit: & statim eundem ut sicut cõ-
hominem debilem confortauerit, illi locutus fortans,
ut homini afflicto nimis, duo perficiens eodem loc. cit.
ordine quò dixerat Moyses. Adorabimus eum Es Deuterò.
ly Dei, & confortent ipsum Angela Dei. Cælo. 32. cit.
cum princeps & Domine mi, legatus adlum à I. I.
Parte tuo missus cælesti, ex mea non venio Eius ver-
auctoritate: graui etenim hoc mihi temeritati pro-
adhiberetur sed ex parte & commissione æter. pouitit,
ni Patris tui expressa. Rogasti Domine mi:
Si possibile est transeat à me Calce ista, eius tibi
uomine pronuntio: possibile non est. In men-
tem tibi veniat, dux illustrissime, tuam hanc
mortem à te ipso cum Patre tuo Sanctoque
Spiritu fuisse ab æterno determinatam. In mun-
dum venisti perfecturus opus Redemptionis,
manum ad aratrum misisti, modo retro respici-
tere macula foret indelebilis. Terribilis mors
erit, fateor, horrendi cruciatu, calumnie non
serendæ, crux ignominiosa, portæ maiore
longè futuræ sunt utilitates, & gloria, quam
inde tibi colliges vberiore: verum est Domi-
ne mi, & Deus meus, matrem tuam Sanctissi-
mam aliquo tempore suo filio dilectissimo or-
bandam, gregem tuum suo Pastore, amicos
tuos suo consolatore, hostes verò tuos trium-
pho exultaturos: verontamen & hæc considera
ex illis triumphum resurrectionis tuæ gloriose
secuturum, qualem nunquam videre vel spe-
rare quis posset. Tu moriens diuina satisfacies
iustitiæ, misericordia exalabitur, mundus redi-
metur, mors mortua corruet; Pater tuus
glorificabitur, cælum instaurabit, amici tuæ
antiqui Patriarchæ quos modo limbus captiuos
detinet, liberabuntur, Prophetæ tui vetidici
cæteribus illis eripientur, tuumque nomen su-
per omne nomen gloriosum exalabitur. O Do-
mine mi, tua consolatione mundum ab illa re-
parabis, promissa tua exonerabis, verba tua
& iuramenta compleris, tuamque confirmabis
& testaberis veritatem. Non hoc te fugit, quod
in diebus Noë arcum in nubibus multi colo-
rem statueris in signum iram Dei iam de-
fecturisse, & quò significaretur, quod tu ipse
arcus diuinus in cruce & ære exaltatus, rubro
tuo sanguine purpureus, carnis tuæ vibicibus
pallidus, & ymbra mortis faciei tuæ subigeret,
Patri tuo hominum genus esse reconciliaturus,
atque perpetuus futurus pacis iudicium, quo
E s
fuerit

17
4

furor illius tēperetur iustaq; seletur indignatio.

111.
Aliorum
Angelo-
rum ap-
paritio &
depreca-
tio.

Iple veterem legem tot figuris ordinati eorum quæ passus es, & hæc omnia tua morte completa gaudebimus, nec iustum erat has semper manere vacuas. Domine mi sanguine tuo terram rigabis, verumtamen quanta messis ex illo caelesti rore proveniet? quantos Martyrum, Doctorem, Confessorum, virginumque numerus? quanta tibi gloria, quale Patri tuo regnum, & quanta electis tuis futura beatitudo? Has & alias imaginari possumus simili formatione ab Angelo Christo propositas: nec desunt Doctores qui sustineat cum Angelo Gabriele plures alios advenisse, quamvis hoc non dicat Evangelista, sicut opinatur Albertus Magnus: quamvis in mysterio incarnationis D. Lucas solum exprimat Gabrielem: credit tamen cum illo millia convolasse Angelorum, qui dum Virgo suam præberet assensum, vel ea hora quæ dandus erat, apparuerunt ei illum ab illa obnoxæ rogantes ex nomine Sanctissimæ Trinitatis, omnium Hierarchyarum Angelorum, multitudinis Patriarcharum & Prophetarum, denique totius univ.ersi.

Hoc præsuppositò credendum est non solum angelum venisse Gabrielem sed milenos alios: & quidem ille primus fuit qui solus in forma visibili se manifestavit, postquam tamen cum Christo sermonem absoluerat, reliqui omnes in forma apparuerunt humana & pari reverentia prostrati laudibus illum extulerunt, manusque eius in Deo confortaverunt: & hoc quidem conformiter prædictæ Moysi Prophetæ: loquitur enim in plurali de filiis Dei & Angelis. *Aderibunt enim Filij Dei.* Nonnulli apparuerunt ab illo postulantes ut ultimum operi Redemptionis terminum imponeret, quem iam inchoaverat, eratque immensæ illius bonitati ac misericordie maxime conveniens; alij ex parte Prophetarum, alij sub nomine Angelorum, alij ad humani generis infantiam præcelique supplices, alij veniebant ex parte humilitatis hæc illi proponentes: Domine, totus ecce mundus præfusa nimis superbia evanuit atque in ea superbia princeps triumphat & pro voto dominatur; si coronam spinam capiti tuo assumpseris, superbia de mundo eliminabis, & in eo plantabis humilitatem. Alios video nomine castitatis exorantes, Domine mi, totus ecce mundus igne libidinis exarscit, si in carne tua flagra sustineris, medium erit optimum quò podice castitatis vivant mortales, vitam adsumant caelestem

& Angelis digni conferantur. Alios audio ex parte charitatis: Domine mi, te nunc in Bethlehem caelesti adveniam tunc melodia celebravimus, gloriam in altissimis Deo recitavimus, pacemque hominibus in terra annuntiamus: modo his vicinia tribuenda est per, factio, quandoquidem ex morte tua Deus glorificabitur, homines pacem obtinebunt, illi per sanguinem tuum reconciliabuntur per quem illis celi Janua patebit, ut vacua sedes, ex quibus multitudo occidit Angelorum impleantur. Quo circa cuncti te mortales deprecantur, hoc à te omnes Angeli postulant, Pater tuus hoc statuit, ordina & præcipit, &c.

His rationibus animus Christi prostratus re-
vixit eo modo quò diximus. *Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem: propterea odisti Deus, Deus tuus oleo lætitie præ conforibus tuis.* Quamvis autem Saluator noster toto sine vitæ curriculo amaverit iustitiam & odisset peccatum: porro singulariter hæc occasione, prout infra manifestat. Bonus proprium est bonum diligere & malum abominari idque tanto magis quanto sunt meliores, Erat Christus iustitiam bonus, vnde odio quòdammodo profectus est peccatum, & lætior morte iustitiam idque in tantum ut opus fuerit adferre illi cordis confortarium alioquin præfocando: eodem quò cordi subvenit humilibus gravioribus oppresso: Confitebantur enim vinctiones ex floribus mali auri & botyrum quibus roboretur, & temperetur angustia, quæ nimis ex humoribus opprimitur. Hoc amplius exponitur dum ratio agonizantis Christi producit, nempe contritio seletum nostrorum amarissima.

§. 41. Factus in agonia prolixius oratus, & factus est sudor eius sicut guttæ sanguinis. Agonia passus est Dominus: proinde et conspiciantur scelerum in se irruentium impetu gravari, quàm tæxa præcelsæ turris, vel rupes montis altissimi.

Mysteria sunt insignia quæ hæcenus declaravimus circa duas priores partes, orationis Dominicæ, principium & medium quas atque Angeli confortationem; porro profundissima continet Sacramenta pars vltima quæ hæcenus illi impostuit illumque describit Evangelista Lucas, cuius conclusionem & epilogum ait esse, quod fecerunt & divinus oratione gravatibus angustibus & mortali oppressus agonia, eoque tanta ut guttas sanguinis sudaret ados copiosas, ut de corpore eius Sanctissimus velut rivulus defluerent terram irrigantes. Et factus in agonia prolixius orabat, & factus est sudor eius sicut guttæ sanguinis decurrerunt in terram. Prolixior fuerunt priores duæ partes orationis singule vnius horæ vel paulo minus, tanta & vltima prolixior multo fuit & horam excedit, idque eo modo, ut quando Dominus absolutâ carni egressus est de Hierusalem hora noctis esset octava, accederet ad hortum ad medium nonæ & ante novam orationem incipit in qua perseveravit usque ad decimam. Secunda vice usque ad undecimam, cuiusque esse tertia vice reuertitur ad orationem, facta est illi apparitio & confortatio Angeli, quo dilapso orationem repetit usque ad mediam noctem completam, cum surrexit ab oratione & obviam processit illis à quibus prænoterat se capessendum. Dicitur hoc ex confessione ordinaria Ecclesiæ hora nempe maturina mediæ noctis caprum fuisse Dominum. Hora qua tenebræ sunt obscuriores: tunc etenim magis palpabiles fuerunt illæ quibus infelix illa civitas immerita incurrit, quàm illa quibus olim Ægyptus ingemuit involuta. Mediæ nocte vigilans est Patriarcha Iacob Angelum quocum iohannes est ita foriter atque ex vna in alteram defertit partem, ut inde femore claudus evadent: eadem hora populus Iudæus ex eius descendens familia manum iniicit somni conciliâ Angelis, & quasi cum eo luctatus hæc & illæ tæxa ad diversa variaque tribunalia eum

prostraturus, ex quo populus ille tantam contraxit pedum claudicationem, quantam in illo conspiciamus. Conceptus hic est D. Augustini quem alio loco trutinavimus. Mediæ noctis silentio solebat Deus brachia manusque attollere libera & solutas contra humanum genus: etenim horâ eâ in persona duorum Angelorum venit, igne & sulphure Sodomam caesurus adeo tremendo exitu, ut in civitates converterent eius civitates. Eadem hora transit in figura Angeli percutientis, omnes occidendo primogenitos nedum hominum sed & animalium, à primogenito vilissimi animalis usque ad Regis primogenitum, iuxta illud quod dixerat. Et transibit nocte illa per terram Ægypti percutiamque omne primogenitum in terra Ægypti ab homine usque ad pecus. Eadem hora cuncta subvertit dzmonia quæ passim per Ægyptum adorabantur: hoc enim credit D. Hieronymus verbis illis iudicari: In nocte illa, in cunctis Dni Ægypti faciam iudicia: quod confirmatur ex caictano propter hoc quod addit: Ego Dominus: nam in Hebræo nomen scribitur ineffabile Dei, quod significat ipsum solum esse verum Deum. Eadem horâ in terram prostravit idola quæ Philisthim colebant in simulacro Dagon: etenim nocte humi devicit simulacrum quod cum Philisthim exersissent & loco suo restitissent, ecce altera nocte in partes confregit. Eadem horâ angeli ministerio ita liberè gladium applicavit, ut centum octoginta quinque milia proferret de exercitu Regis blasphemæ Sennacherib quibus urbem Ierusalem obsidebat vitimoque discrimini exponebat. In nocte illa venit Angelus Domini & percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque milia. Itaque mediæ nocte Deos manus suas attollebat libentis contra inimicos suos homines & dzmonia. Eadem horâ illas tradit ipsi omnibus quas capiant & ligent, eorumque se tradit manibus libera data facultate quatenus homines & diaboli illas contra eum libertinè moveant: hoc etenim significavit tom eadem horâ dixit illis: ita est hora vestra potestatis tenebrarum. Potro non est prævenire mysteria, quando quidem præsentia orationis eius quæ declaravimus, abyssus sit eorum inscrutabilis, quorum primum est, quod confessum oculis occurrit excutiendum. Si apparuit angelus in figura humana, quia consolaturus veniebat, & confortaturus Dominum secundum naturam

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN